4286

Hoge commissaris te Djakarta (Van Bylandt) aan minister van Buitenlandse Zaken (Beyen) en minister zonder portefeuille (Luns), 13 okt. 1955

Het politieke beeld, dat de verkiezingen, waarvan de uitslagen echter nog niet volledig bekend zijn, aan het licht hebben gebracht en dat straks in de samenstelling van de volksvertegenwoordiging zal zijn geprojecteerd lijkt weinig gecompliceerd, in zoverre dat het nagenoeg geheel wordt beheerst door de drie grote stromingen in het Indonesische politieke leven, welke zich daarin zonder veel schakering hebben afgetekend, nl. de islamitische, de nationalistische en de communistische. Voor zover thans is te overzien zullen van de 190 partijen en groepen die aan de verkiezingen deelnamen en waarvan 13 in het huidige voorlopige parlement zijn opgenomen slechts 8 van de nieuwe volksvertegenwoordiging deel uitmaken. Hierbij horen ook de Parkindo en de Partai Katolik, die zich hebben weten te handhaven. Deze opruiming onder de kleine partijen is radicaler geweest dan wel werd verwacht maar was op zich zelf geen verrassing. De in het oog lopende aspecten van de voorlopige verkiezingsuitslagen zijn:
1. de boven verwachting grote aanhang van de PNI
2. de sterke positie van de NU ten opzichte van de Masjumi
3. het debacle van de socialisten
4. het succes van de communisten.

Aangezien de verkiezingen nog niet zijn voltooid en bovendien de uitslagen van de gebieden buiten Java nog onvolledig zijn, meen ik in dit stadium mij te moeten beperken tot een beschouwing van de invloed welke de verkiezingen kunnen hebben op de positie van het huidige kabinet.

Het is reeds duidelijk dat de samenstelling van het toekomstige parlement zodanig zal zijn dat de huidige Indonesische regering niet ongewijzigd zal blijven voortbestaan. Het resultaat der verkiezingen heeft echter bovendien de vraag doen rijzen of deze regering zal kunnen aanblijven tot een nieuw parlement zal zijn gevormd, en er is een publieke discussie daarover gaande. De onverwacht gunstige resultaten voor de PNI heeft de PNI-gezinde pers ertoe gebracht te eisen, dat het kabinet zich als demissionnair zal beschouwen en dat ministers, wier partijen geen noemenswaard succes bij de verkiezingen hebben gehad, zich terstond zouden terugtrekken. Zelfs het onmiddellijke aftreden van het kabinet wordt geëist. Daartegenover betoogde de pro-Masjumi-pers, dat de voorlopige uitslag wel voldoende steun voor het kabinet opleverde. - - -

Naar aanleiding van de kabinetszitting van 8 dezer verklaarden 'regeringskringen' dat de regering haar taak normaal blijft vervullen en zich niet hoeft te beperken in het nemen van principiële maatregelen. De regeringsfracties, aldus deze verklaring, nemen hetzelfde standpunt in.
- - -

Kenmerk: Van Bylandt 690.
©BuZa, archief BZ, ingekomen codetel. Djakarta 1955
http://resources.huygens.knaw.nl/indonesischebetrekkingen1945-1969/Nederlands-indonesischeBetrekkingen1950-1963/Document/19761